



Openbaar Onderwijs Emmen

Schoolondersteuningsprofiel

Naam school: OBS De Lisdodde

Openbaar Onderwijs Emmen

Raadhuisplein 1; 7811 AM; Emmen

Tel.14 0591; mail: gemeente@emmen.nl

Voorwoord

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van het Openbaar Onderwijs Emmen.

In het Koersplan, het beleidsplan van Openbaar Onderwijs Emmen, staat de missie van de organisatie als volgt omschreven:

“Het Openbaar Onderwijs Emmen biedt alle kinderen kwalitatief goed onderwijs. Onderwijs waarbij de kinderen hun talenten maximaal kunnen ontwikkelen om hierdoor een volwaardige basis te leggen voor hun latere leven in een complexe en dynamische kennismaatschappij. Uitgangspunt voor ons is dat ieder kind en elke jongere recht heeft op onderwijs en ondersteuning passend bij het ontwikkelingsperspectief van de leerling”.

Deze uitgangspunten sluiten naadloos aan bij de algemeen gehanteerde visie op Passend Onderwijs.

Zoals de wet voorschrijft, beschikt iedere school over een schoolondersteuningsprofiel (SOP). In het profiel wordt het volgende beschreven:

1. Het niveau van de basisondersteuning;
2. De mogelijkheid van extra ondersteuning (basisondersteuning overstijgende zorg);
3. De organisatie van de extra ondersteuning;
4. De ambities betreffende Passend Onderwijs.

De afzonderlijke scholen van het bestuur realiseren minimaal de kwaliteit van de basisondersteuning zoals die in het Samenwerkingsverband 22.02 PO (SWV 22.02) is vastgesteld. De inhoud van de basisondersteuning is vastgelegd in het ondersteuningsplan (OP) van het samenwerkingsverband. Het geeft het niveau aan van wat de scholen met inzet van de beschikbare middelen en kennis zelf bieden en organiseren. Wanneer er meer ondersteuning nodig is dan geboden kan worden vanuit de basisondersteuning, dan is er een mogelijkheid voor extra ondersteuning.

Het hier beschreven SOP bestaat uit twee gedeeltes:

- A. Het algemene gedeelte: een samenvatting van het beleid ten aanzien van Passend Onderwijs zoals dit is vastgelegd vanuit het SWV 22.02;**
- B. Het schoolgedeelte: met de schoolspecifieke invulling van de basisondersteuning.**

Het SOP is een leer- en ontwikkeldocument voor iedere school, maar dient ook als bron voor ouders/verzorgers¹ om inzage te krijgen in de zorg die op de school wordt geboden. Dit SOP vervangt het vorige document en is leidend voor de periode oktober 2018 t/m juli 2022. Het wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Over het schoolgedeelte van het SOP brengt de MR van de desbetreffende school advies uit.

¹ * Vanaf dit punt wordt 'ouders' gebruikt om te verwijzen naar ouders/verzorgers.

Inhoudsopgave

A. Algemeen gedeelte	5
1. Passend Onderwijs	5
2. Basisondersteuning	6
3. Extra ondersteuning (<i>Basisondersteuning overstijgende zorg</i>)	7
B. Schoolspecifieke gedeelte	9
1. Schoolgegevens	9
2. Visie/Schoolconcept	9
3. Basisondersteuning op OBS De Lisdodde	10
3.1 <i>Algemene leerling- en groepsgegevens</i>	10
3.2 <i>Invulling basisondersteuning</i>	10
3.3 <i>Beoordeling inspectie</i>	15
3.4 <i>Ouders als educatieve partners</i>	16
3.5 <i>Aanbod</i>	16
3.6 <i>Aanpak voor gedrag</i>	17
3.7 <i>Leesproblemen en dyslexie</i>	18
3.8 <i>Rekenproblemen en dyscalculie</i>	18
3.9 <i>Talentontwikkeling (inclusief meer- en/of hoogbegaafdheid)</i>	18
3.10 <i>Ondersteuningsstructuur</i>	19
3.11 <i>Ondersteuningsvoorzieningen</i>	21
3.12 <i>Samenwerking</i>	23
4. Bijlagen	24

A. Algemeen gedeelte

1. Passend Onderwijs

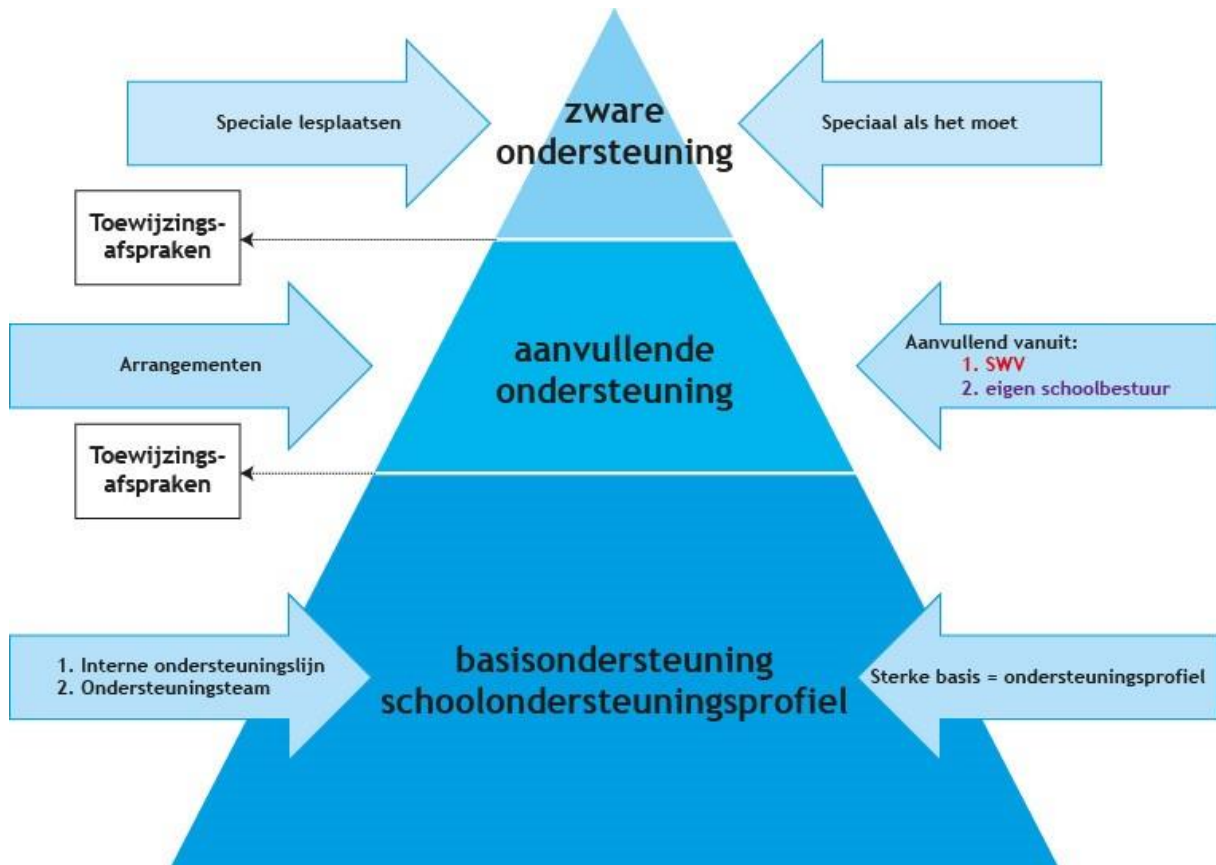
Passend onderwijs legt een zorgplicht bij scholen. Dit betekent dat zij er sinds 1 augustus 2014 voor verantwoordelijk zijn om alle kinderen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Daarvoor werken reguliere en speciale scholen samen in regionale samenwerkingsverbanden. Het bestuur van het Openbaar Onderwijs Emmen is vertegenwoordigd in SWV 22.02. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en het speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) samen. De scholen in het samenwerkingsverband hebben afspraken gemaakt over onder andere:

- de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden;
- welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs;
- afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met Jeugdzorg.

Passend onderwijs betekent dat alle leerlingen de begeleiding krijgen die ze nodig hebben om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen. Deze begeleiding vindt bij voorkeur plaats op de reguliere basisschool. Als dat niet kan, dan wordt de begeleiding op een school voor speciaal basisonderwijs of in het speciaal onderwijs geboden (zie eveneens Figuur 1).

- **De reguliere ('gewone') basisschool, mét of zonder hulp**
De reguliere basisschool kan een leerling op verschillende manieren hulp bieden. Bijvoorbeeld als er sprake is van leesproblemen, dyslexie, rekenproblemen of concentratieproblemen. Binnen Passend Onderwijs wordt dit de **Basisondersteuning** genoemd. Wanneer er na het uitvoeren van interventies meer ondersteuning nodig is dan binnen de basisondersteuning geboden kan worden, dan is er een mogelijkheid voor **extra ondersteuning**, de zogenaamde **basisondersteuning overstijgende zorg**. Op dit niveau wordt gewerkt met het toekennen van (tijdelijke) arrangementen aan veelal individuele leerlingen.
- **De speciale basisschool/speciaal basisonderwijs (SBO)**
Als de reguliere basisschool een kind met extra ondersteuningsbehoefte niet de juiste hulp kan geven, kan de school samen met de ouders op zoek gaan naar een passende plaats binnen een speciale basisschool. Hier is meer specialistische kennis en extra tijd beschikbaar voor het begeleiden van leerlingen met een grotere ondersteuningsbehoefte.
- **Speciaal onderwijs/SO**
Sommige leerlingen hebben zoveel extra hulp nodig, dat ook de speciale basisschool niet voldoende ondersteuning kan bieden. Dit kan het geval zijn als een kind bijvoorbeeld ernstig verstandelijk of lichamelijk beperkt is. Speciaal onderwijs kan ook noodzakelijk zijn bij grensoverschrijdend gedrag van leerlingen. Ook scholen voor speciaal onderwijs maken deel uit van het SWV 22.02.

Meer informatie is te vinden op: www.swv2202.nl en www.passendonderwijs.nl.



Figuur 1. Piramide die de opbouw van ondersteuning weergeeft.

2. Basisondersteuning

De basisondersteuning geeft het niveau van de ondersteuning weer waaraan alle scholen in het SWV voldoen.

- **Basisondersteuning** is het door het samenwerkingsverband 2202-PO afgesproken geheel van **preventieve** (om iets te voorkomen) en **licht curatieve** (verbeterende) maatregelen die binnen de onderwijssteuning van de scholen worden georganiseerd. Deze basisondersteuning is altijd op het afgesproken kwaliteitsniveau en wordt eventueel in samenwerking met ketenpartners uitgevoerd.

De basisondersteuning is onderverdeeld in **vier aspecten van basisondersteuning met in totaal 13 kernkwaliteiten** (zie Tabel 1). Het SWV heeft een **Checklist basisondersteuning** voor de scholen samengesteld. De checklist is gebaseerd op de 13 kernkwaliteiten van de basisondersteuning en is de leidraad op schoolniveau voor het beschrijven van de basisondersteuning.

Tabel 1. Overzicht van de vier aspecten van basisondersteuning en de onderliggende kernkwaliteiten.

De vier aspecten	13 kernkwaliteiten van basisondersteuning
Preventieve en licht curatieve interventies	1. De leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving.
	2. Voor leerlingen die een passend curriculum nodig hebben, is een ontwikkelingsperspectief vastgesteld.
De onderwijs-ondersteuningsstructuur	3. De scholen hebben een effectieve interne onderwijsstructuur.
	4. De leerkrachten, interne begeleiders en teamleider/schoolleider werken continu aan hun handelingsbekwaamheid en competenties.
	5. De scholen hebben een (multidisciplinair) overleg gericht op leerlingondersteuning.
	6. De ouders en leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijs.
Planmatig werken	7. De scholen hebben continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen.
	8. De scholen werken opbrengst- en handelingsgericht aan de ontwikkeling van leerlingen
	9. De scholen voeren beleid op het terrein van de leerlingondersteuning.
Kwaliteit van de basisondersteuning	10. De scholen werken met effectieve methoden en aanpakken.
	11. De scholen evalueren jaarlijks de effectiviteit van de leerlingondersteuning.
	12. De scholen dragen leerlingen zorgvuldig over.
	13. De scholen hebben een schoolondersteuningsprofiel vastgesteld.

3. Extra ondersteuning (*Basisondersteuning overstijgende zorg*)

Wanneer er na het toepassen van alle mogelijke interventies binnen de basisondersteuning toch meer voor een leerling (of groepje leerlingen) nodig is dan binnen de basisondersteuning geboden kan worden, is er een mogelijkheid voor **extra ondersteuning**, de al eerder genoemde **basisondersteuning overstijgende zorg**. Op dit niveau wordt met (tijdelijke) arrangementen gewerkt. Voorwaarden voor toekenning van een arrangement zijn dat de desbetreffende school:

1. alle mogelijkheden binnen de basisondersteuning aantoonbaar heeft benut (checklist en leerlingendossier);
2. daarbij gebruik gemaakt heeft van de adviezen van de adviseur Passend Onderwijs;
3. het traject van basisondersteuning met de adviseur Passend Onderwijs heeft doorgesproken;
4. de aanvraag voor extra ondersteuning met de adviseur Passend Onderwijs heeft besproken;

5. de ouders heeft geïnformeerd over een arrangement en toestemming heeft gekregen voor de aanvraag;
6. een onderbouwde aanvraag bij de afdelingsmanager OOE heeft ingediend.

N.B. Deze bovenstaande procedure kan aangepast worden met ingang van schooljaar 2018- 2019.

B. Schoolspecifieke gedeelte

1. Schoolgegevens

• School + Brinnr.	OBS De Lisdodde 23RM00
• Adres	Ganzenveld 85
• Postcode + Plaats	7827SE Emmen
• Telefoon	0591 - 677908
• E-mail	locatieleider@obs-lisdodde.nl
• Website	www.obs-lisdodde.nl
• IB-er	Astrid de Grijs
• Locatiedirecteur	Xander Assen
• Cluster directeur	Wichard Vorsteveld

2. Visie/Schoolconcept

De Lisdodde is een openbare basisschool voor Daltononderwijs. Alle mensen zijn gelijkwaardig. Daarom staat onze school open voor alle kinderen, ouders/verzorgers en leerkrachten, ongeacht hun levensbeschouwing, sekse, nationaliteit of sociale achtergrond. De missie van onze school luidt:

“OBS De Lisdodde biedt kinderen kwalitatief goed onderwijs zodat zij maximaal hun talenten kunnen ontwikkelen en hierdoor een volwaardige basis leggen voor hun latere leven in een dynamische complexe kennismaatschappij.”

Wij zien de onderwijskundige principes van het Daltononderwijs niet als een methode of systeem, maar als een manier van met elkaar omgaan. De onderstaande kernwaarden zijn daarbij van belang:

- vrijheid in gebondenheid / verantwoordelijkheid
- zelfstandigheid
- samenwerking
- reflectie
- effectiviteit en doelmatigheid
- borging

Deze kernwaarden zijn de pijlers voor ons ‘leren’ en zijn basisvoorwaarden in de lessituatie op de Lisdodde. De taak zien wij als een werkmodel, een middel om genoemde principes inhoud te geven en leer-/leefdoelen na te streven binnen een duidelijk, veilig en positief schoolklimaat. We benadrukken bij ons op school de positieve (persoonlijke) ontwikkeling van kinderen. Er is steeds een afwisseling van leerkrachtgestuurde lesactiviteiten naar leerlinggestuurde lesactiviteiten. Binnen ons onderwijs is het omgaan met verschillen een centraal thema. Wij spelen in op de eisen die onze samenleving stelt. OBS De Lisdodde legt een basis, die het kind verder helpt op zijn/haar levensweg. Het kind is op school

om te leren, prestaties leveren is een primaire voorwaarde. Op onze school handelen wij vanuit vertrouwen in de leerling en dat vertrouwen dient wederzijds te zijn.

Voor een volledige en uitgebreide versie van onze onderwijskundige visie verwijzen we naar ons schoolplan en onze [schoolgids](#).

3. Basisondersteuning op OBS De Lisdodde

3.1 Algemene leerling- en groepsgegevens

	Aantal		
• Totaal aantal leerlingen 01-10-2018	440		
• Aantal leerlingen naar gewicht	0,0: 437	0,3: 3	1,2: 0
• Aantal groepen (jaargroepen of combinaties)	19 jaargroepen		
• Gem. groeps grootte	25		

3.2 Invulling basisondersteuning

Het samenwerkingsverband (SWV) heeft vastgesteld wat onder basisondersteuning wordt verstaan. Het SWV hanteert als richtlijn voor de scholen de 'Checklist Basisondersteuning'. Deze checklist, gebaseerd op de vier aspecten van de kwaliteitszorg inclusief 13 kernkwaliteiten (zie Tabel 1 op bladzijde 7), is ook voor onze school een leidraad voor het vormgeven aan de basisondersteuning. Hieronder geven we per aspect en per indicator aan wat wij als school doen.

Preventieve en licht curatieve interventies (kernkwaliteiten 1 en 2)
<p>Veilige omgeving</p> <p>Op OBS De Lisdodde willen we onze leerlingen, ouders en personeel een plek bieden waar ze zich veilig kunnen voelen en ook daadwerkelijk veilig zijn. We hebben hier beleid op gemaakt dat beschreven staat in ons schoolveiligheidsplan (ter inzage op school en op onze website). Wij bespreken en evalueren ons veiligheidsbeleid op gezette tijden. De veiligheid is ook een terugkerend onderwerp tijdens groeps- en leerlingbesprekingen. In de klas brengen de leerkrachten op verschillende wijzen een veilige omgeving tot stand door onder andere vaste groepsoptellingen en vaste looproutes te gebruiken. Daarnaast gebruiken de leerkrachten timers om effectieve instructiemomenten aan te geven. Zo nodig creëren we werkplekken waar onze leerlingen gering prikkels krijgen. Daarnaast gebruiken we de methode 'De Geluuskoffer' op met de leerlingen te werken aan hun sociale en emotionele vaardigheden en besteden we tijd aan mediawijsheid, zodat onze leerlingen zich ook veilig in de online omgeving kunnen bewegen. Mocht een leerling extra ondersteuning nodig hebben op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling, dan kan deze leerling via Sedna SoVa-training (Sociale Vaardigheden) volgen. Verder hanteren wij een pestprotocol (ter inzage via ons interne ouderportaal Schoudercom) en is er een</p>

vertrouwenspersoon aanwezig op school die benaderd kan worden in het geval van klachten. Tenslotte gaan wij zorgvuldig om met vertrouwelijke informatie. We volgen hiervoor de AVG-protocollen (Algemene Verordening Gegevensbescherming).

Een ontwikkelingsperspectief voor leerlingen die een passend curriculum nodig hebben

In ons reguliere onderwijsaanbod differentiëren we op drie niveaus om de leerlingen zo veel mogelijk gepast onderwijs aan te bieden. Soms valt er bij de analyses van de Cito-toetsen, methodetoetsen en observaties een patroon in gedrag of ontwikkeling op dat een aanleiding is om een leerling te bespreken met de IB-er. Bij geringe zorg worden deze opvallendheden besproken met de ouders. Om goed in beeld te krijgen waar de leerling zit in zijn/haar ontwikkeling toetsen we zo nodig terug of juist vooruit. Bij gedragsproblematiek kan een (externe) gedragsdeskundige ingeschakeld worden om onderzoek uit te voeren. Hier worden de ouders altijd bij betrokken. Op basis van al deze informatie beoordelen wij of de leerling nog binnen de drie niveaugroepen bediend kan worden of in aanmerking komt voor een ontwikkelingsperspectief (OPP). In het OPP staan de verwachte uitstroom en verwachte einddoelen van de betreffende leerling vermeld. Deze doelen leiden tot keuzes in het onderwijsaanbod, zoals ondersteunende middelen of extra begeleiding, die bijdragen aan een optimale ontwikkeling van de leerling. Ook hierbij kan de hulp ingeschakeld worden van een externe specialist. Ouders worden altijd geïnformeerd over en betrokken bij het opstellen en evalueren van een OPP.

De onderwijsondersteuningsstructuur van onze school (kernkwaliteiten 3 t/m 6)

Effectieve interne onderwijsstructuur

OBS De Lisdodde werkt met een leerstofjaarklassensysteem. Dit houdt in dat leerlingen van ongeveer dezelfde leeftijd bij elkaar in de klas/groep zitten en in principe gezamenlijk de lesstof doorlopen. Elke groep krijgt van maximaal twee leerkrachten les. Voor het aanleren van basisvaardigheden, zoals lezen en rekenen, passen wij het EDI-model (Expliciete Directe Instructie) toe. Dit model bevat terugkerende onderdelen zoals het benoemen van het lesdoel, activeren van de voorkennis, begeleidde inoefening en controle van begrip die de basis vormen voor een effectieve instructieles. Door te differentiëren tijdens de les draagt de leerkracht de zorg voor primaire ontwikkeling van het overgrote deel van de leerlingen in de klas. De leerlingen met een arrangement krijgen ondersteuning van een onderwijsassistent.

Elke leerkracht heeft de nodige basiskennis op het gebied van Daltononderwijs, een positieve pedagogische aanpak en didactiek, ADHD en dyslexie om de primaire ontwikkeling van de leerlingen te begeleiden. Bij specifieke zorgvragen kan een groepsleerkracht de hulp inschakelen van gespecialiseerde collega's. OBS De Lisdodde heeft verscheidene specialisten in huis: een IB-er, Daltoncoördinator, specialist meer- en hoogbegaafdheid, taalspecialist, leescoördinator, rekencoördinator, een cultuurcoördinator en een sportcoördinator. Daarnaast is er binnen het team ook kennis van ondersteuningsbehoeften van leerlingen met specifieke gezondheidsproblemen. Al deze kennis en vaardigheden kunnen aangewend worden om de groepsleerkrachten bij te staan in het creëren van een onderwijsaanbod dat passend is voor de leerlingen.

Op OBS De Lisdodde is de groepsleerkracht het eerste aanspreekpunt over zorgvragen in de klas. Onze IB-er is het aanspreekpunt voor de algehele zorg in de school. De IB-er coördineert de zorg van de leerlingen en ondersteunt de leerkrachten bij het volgen van de ontwikkeling van leerlingen en het realiseren van onderwijs dat aansluit bij de pedagogische en didactische behoeften van de individuele leerlingen.

Mochten wij als school niet de benodigde kennis en vaardigheden in huis hebben om een leerling met een zorgvraag goed te begeleiden, dan schakelen wij de hulp in van de Consultatiegroep Openbaar Onderwijs Emmen. De Consultatiegroep bestaat uit drie adviseurs Passend Onderwijs, een orthopedagoog en een gedragspecialist die ons kunnen adviseren en ondersteunen.

Werken aan handelingsbekwaamheid en competenties

Sinds de invoering van de wet op Passend Onderwijs merken wij dat wij op school steeds meer te maken krijgen met leerlingen die verschillende zorgvragen hebben. Om hier goed op in te kunnen spelen zorgen wij ervoor dat wij ons continu blijven ontwikkelen. Op OBS De Lisdodde hanteren wij een gesprekkencyclus, waarbij een keer per jaar een functioneringsgesprek wordt gevoerd. Aanvullend voert de directie (flits)bezoeken uit in de klas en legt de IB-er klassenbezoeken af om inzicht te krijgen in de zorg binnen de groepen. Deze systematiek van gesprekken en klassenbezoeken leidt tot keuzes voor professionaliseringstrajecten. Professionaliseringstrajecten kunnen ingezet worden voor het team, groepjes leerkrachten of individuele leerkrachten en bestaan meestal uit advies, scholing, coaching en collegiale consultatie.

(Multidisciplinair) Overleg gericht op leerlingondersteuning

Om de kwaliteit van onze leerlingondersteuning te waarborgen houden wij op gezette tijden overleg. Binnen ons team voeren wij twee keer per jaar een groepsbespreking. Aanleiding voor deze groepsbesprekingen zijn de Cito-toetsen. Aan het begin van het schooljaar (september) worden de Cito-toetsen die in mei/juni zijn afgenomen, besproken. Halverwege het schooljaar (februari/maart) worden de Cito-toetsen die in januari/februari zijn gemaakt, doorgenomen. Tijdens deze groepsbesprekingen bespreken wij opvallendheden rondom de toetsen en observaties en leggen we afspraken en acties vast. Behalve de groepsbesprekingen worden er ook twee keer per jaar leerlingbesprekingen gehouden. Tijdens een dergelijke bespreking worden leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte besproken en daarnaast worden de behaalde Cito-resultaten doorgenomen. De leerlingbesprekingen worden ook gebruikt op onderwerpen te bespreken die gericht zijn op de leerlingenzorg. Deze onderwerpen worden aangedragen door het team.

Een ander vast onderdeel van de leerlingondersteuning zijn overleggen met externe specialisten. Onze IB-er overlegt op vaste momenten en op eigen verzoek met de Consultatiegroep. Een keer in de twee à drie maanden vindt het zogenaamde 1-2-3'tje plaats. Dit is het overleg tussen de IB-er, schoolmaatschappelijk werk, de schoolverpleegkundige en de adviseur Passend Onderwijs (vanuit de Consultatiegroep). Vier keer per jaar zijn er IB-dagen, waar de IB-er in gesprek gaat met andere IB-ers. Tenslotte vindt er op gezette tijden overleg plaats met scholen uit het voortgezet onderwijs.

Betrokkenheid van leerlingen en ouders

Uitgaande van de Daltonprincipes stimuleren wij onze leerlingen om zelf na te denken over hun leerproces. Onze lessen zijn bijvoorbeeld vrijwel altijd interactief van aard. Daarnaast laten wij de leerlingen hun eigen leervragen stellen en hierop reflecteren. Vanaf groep zes mogen de leerlingen mee naar het 10-minutengesprek, zodat er niet *over* hen, maar *mét* hen gesproken wordt. Tijdens de inloopavond of via blogs en vlogs vertellen de leerlingen zelf aan hun ouders wat ze allemaal leren in de klas. Tenslotte kunnen de leerlingen via de Leerlingenraad hun stem laten horen ten aanzien van het onderwijs op OBS De Lisdodde.

Wij hebben regelmatig contact met de ouders van onze leerlingen over het onderwijs dat wij bieden en de ontwikkeling van hun kind. Bij de aanmelding van een leerling hebben wij al een of meerdere gesprekken met de ouders over hun kind. Daarnaast is er aan het begin van het schooljaar een informatieavond waar ouders inzicht krijgen in het onderwijs in brede zin op OBS De Lisdodde. Drie keer per jaar worden er 10-minutengesprekken gehouden. Tijdens deze gesprekken wordt gesproken over de ontwikkeling van de leerling. Zodra wij een reden zien om het onderwijsaanbod of -aanpak van een leerling aan te passen, worden de ouders ingeschakeld. Bij de volgende situaties worden ouders altijd betrokken:

- De groepsleerkracht informeert de ouders bij zorg over de cognitieve, didactische, sociaal-emotionele en/of lichamelijke en motorische ontwikkeling van hun kind;
- De groepsleerkracht en/of IB-er betrekken de ouders bij het opstellen van een OPP voor hun kind. De ouders moeten goedkeuring geven voor een OPP;
- De groepsleerkracht en/of IB-er evalueren een OPP met de ouders;
- De groepsleerkracht informeert ouders over het inschakelen van externe deskundigen voor onderzoek en/of behandeling en vraagt hen om toestemming;
- Het schoolteam adviseert de ouders wanneer hun kind aangemeld moet worden bij het SBO;
- Het schoolteam bespreekt het onderwijskundig rapport met de ouders, wanneer de leerling de school verlaat.

Tenslotte kunnen ouders altijd een afspraak maken met de groepsleerkracht, IB-er of directie voor een gesprek over (de ontwikkeling van) hun kind.

Planmatig werken (kernkwaliteiten 7 t/m 9)**Continue zicht op de ontwikkeling van leerlingen**

Zodra een leerling op school zit, wordt de ontwikkeling gevolgd en vastgelegd in een dossier. Voor het volgen van de ontwikkeling gebruiken wij verschillende bronnen:

- Methodeonafhankelijke toetsen: twee keer per jaar worden er Cito-toetsen afgenomen. Via de vaardigheidsscores krijgen wij inzicht in de groei van de leerlingen over de jaren heen. De resultaten tonen daarnaast ook aan of de leerlingen zich ontwikkelen zoals van hen verwacht mag worden;
- Toetsen die behoren bij het protocol leesproblemen en dyslexie (groep 2);
- Methodegebonden toetsen: de methodetoetsen laten ons zien in hoeverre de leerlingen de lesstof die via de lesmethodes behandeld is, beheersen;

- Toetsen op maat: mocht een standaardtoets niet aansluiten bij het functioneringsniveau van een bepaalde leerling, dan kunnen wij toetsen op maat afnemen om meer specifieke inzicht in de ontwikkeling van de leerling te krijgen;
- Formele observaties: bij de kleuters gebruiken wij de observatielijsten van de methode 'Schatkist'. Om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen te volgen gebruiken wij in de onderbouw de Kleuter Observatie Lijst (KOL) en in de midden- en bovenbouw de Sociale Competentie Observatielijst (SCOL);
- Informele observaties: tijdens de schooldag observeren wij de leerlingen. Wij noteren opvallendheden in de zorgnotitie en in de weekplanning;

De informatie die wij via deze bronnen verzamelen, documenteren, analyseren en interpreteren wij op school-, groeps- en leerlingniveau via ons leerlingvolgsysteem Esis. Onze bevindingen gebruiken wij om ons onderwijs te verbeteren en het onderwijs af te stemmen op de behoeften van de leerlingen.

Opbrengst- en handelingsgericht werken

Op OBS De Lisdodde werken wij zowel opbrengst-, als handelingsgericht. Opbrengst- en handelingsgericht werken zijn twee werkwijzen die in de basis een vergelijkbare systematische cyclus (doelen stellen en plannen, uitvoeren, evalueren en bijstellen) hanteren, maar elk met een verschillend doel voor ogen. Bij handelingsgericht werken gebruiken we informatie vanuit toetsen, observaties en gesprekken om ons onderwijsaanbod af te stemmen op de onderwijs- en basisbehoeften van de leerlingen. Deze bevindingen worden vertaald naar doelen, een groepsaanpak en zo nodig een individuele aanpak. Beide worden vastgelegd in een groepsoverzicht. Bij opbrengstgericht werken wordt dezelfde informatie gebruikt om de kwaliteit van ons onderwijs periodiek te evalueren en te verbeteren. We voeren trendanalyses uit op school- en groepsniveau in DrieDeeOnline en gebruiken de uitkomsten om ons onderwijs te verbeteren.

Beleid op het terrein van de leerlingondersteuning

Op OBS De Lisdodde vinden we dat alle leerlingen een zo passend mogelijke plek in het onderwijs verdienen. Daarbij kijken we naar wat een leerling nodig heeft om van het onderwijs te profiteren, en niet naar wat een leerling niet kan. We gaan dus uit van de mogelijkheden van iedere leerling en houden rekening met eventuele beperkingen. Vanuit die gedachte hebben wij ook de oprechte intentie om in beleid en uitvoering passend onderwijs te bieden aan leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. De zorg van ons schoolteam is gebaseerd op het principe van *preventie, hulpverlening* en *afstemming*. Onder preventie verstaan we dat in de onderbouw al veel aandacht schenken aan basisvaardigheden, zoals lezen en rekenen, en voorwaardelijke eisen om tot leren te komen, zoals samenwerken en een zelfstandige werkhouding. In de klas proberen wij via differentiatie in - onder andere - instructie, aanbod en tijd, leerlingen voldoende hulp en ondersteuning in de klas te bieden, opdat zij met de groep mee kunnen doen en zich toch optimaal kunnen ontwikkelen. Mocht deze hulp niet afdoende zijn, dan stemmen wij het onderwijs af op de behoeften van de leerling. Dit betekent dat wij individuele programma's uitschrijven in de vorm van een OPP. Vanaf de aanmelding van een leerling zorgen wij ervoor dat wij onze leerlingen goed in beeld hebben en de juiste beslissingen kunnen nemen om passend onderwijs te bieden. De stappen die hierin worden genomen staan beschreven op bladzijde 19 tot en met 21.

Kwaliteit van de basisondersteuning (kernkwaliteiten 10 t/m 13)***Effectieve methoden en aanpakken***

De lesmethoden die wij op OBS De Lisdodde gebruiken staan beschreven op bladzijde 17. Wanneer wij een nieuwe lesmethode of aanpak moeten aanschaffen, bekijken we eerst welke methoden aansluiten bij onze visie op onderwijs. De methoden moeten bijvoorbeeld de mogelijkheid bieden om te differentiëren op minstens drie niveaus. Van de methoden die het beste passen bij onze visie vragen we een zichtzending aan. Vervolgens analyseert een werkgroep de methode en wordt de meest geschikte methode uitgetoetst in de klas. Nadat de bevindingen in het team zijn besproken, gaan we over tot aanschaffing van de best passende lesmethode of aanpak.

Evalueren van de effectiviteit van de leerlingondersteuning

Wij evalueren en verbeteren de kwaliteit van ons onderwijs volgens de richtlijnen van opbrengstgericht werken (zie bladzijde 14). De resultaten van observaties, methodeafhankelijke en methodeonafhankelijke toetsen gebruiken we om de ontwikkeling van de leerlingen in kaart te brengen. We analyseren en documenteren dit in ons leerlingvolgsysteem Esis. De analyses maken het mogelijk om vast te stellen of we onze schoolambities daadwerkelijk realiseren en welke consequenties de resultaten hebben voor onze onderwijsaanpak en keuzes. De resultaten van het onderwijs worden ook met de ouders besproken. Tenslotte evalueren we onze leerlingondersteuning op bovenschools niveau en indien nodig met andere ondersteuningsinstanties, zoals medische instanties of zorginstellingen.

Overdracht

Om ervoor te zorgen dat de ontwikkeling van de leerling niet verstoord wordt door de overgang naar een nieuwe groep of nieuwe school zorgen wij altijd voor een goede overdracht. Wanneer een leerling bij ons op school komt, hebben wij contact met de ouders over de leerling. Daarnaast vragen wij informatie op over de leerling bij bijvoorbeeld de peuterspeelzaal, dagopvang of vorige school. Hierdoor hebben wij de leerling op tijd in beeld en kunnen we ons onderwijs beter op zijn/haar behoeften afstemmen. Bij de overgang naar een nieuwe groep bespreken de leerkrachten van beide groepen zowel de groep, als individuele leerlingen en hun behoeften. Mocht een leerling naar het SBO gaan, dan vindt er 'warme' overdracht plaats. Dit houdt in dat vertegenwoordigers van beide scholen en de ouders een gesprek voeren over de betreffende leerling (zoals de persoonlijkheid en ondersteuningsbehoeften). Tenslotte bespreekt de leerkracht van groep 8 alle leerlingen van de groep met de zorgcoördinator van de desbetreffende school voor Voortgezet Onderwijs.

3.3 Beoordeling inspectie

OBS De Lisdodde is voor het laatst door de inspectie bezocht in april 2015, waarna het rapport in mei 2015 is vastgesteld. Tijdens het onderzoek heeft de inspectie met behulp van een set indicatoren de kwaliteit van het onderwijs op onze school beoordeeld. De Inspectie van het Onderwijs heeft OBS De Lisdodde het basisarrangement toegekend. Dit betekent dat de Inspectie geen reden heeft om het toezicht op onze school te verhogen en de kwaliteit voldoende is. Het volledige inspectierapport kunt u [hier](#) vinden.

3.4 Ouders als educatieve partners

OBS De Lisdodde ziet ouders als educatieve partners als het gaat om de ontwikkeling van de leerlingen. Wij zien ouders als de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding van hun kinderen. De leerkracht is de onderwijsprofessional en is eerstverantwoordelijk voor het bieden van goed onderwijs aan de leerlingen. Om tussen beide een effectief partnerschap tot stand te brengen zijn betrokkenheid, duidelijke afspraken en communicatie erg belangrijk. Dit proberen wij op verschillende wijzen tot stand te brengen. Wij betrekken ouders bij het onderwijs via, onder andere, schoolse activiteiten de ouderraad/OR en de MR. Op deze manier krijgen ouders zicht op het reilen en zeilen bij ons op school. Bovendien zijn deze gelegenheden geschikt om, buiten gesprekken over de leerlingen om, in contact met elkaar te komen. Verder staan er op onze website diverse documenten, waarin richtlijnen en afspraken vermeld staan. In ons veiligheidsbeleid staat bijvoorbeeld beschreven bij wie ouders terecht kunnen in het geval van calamiteiten. Voor duidelijke en tijdige communicatie maken wij gebruik van diverse middelen, zoals ons ouderportaal, informatieavonden en een koffie-inloopuurtje. Daarnaast voeren wij regelmatig gesprekken met de ouders (en vanaf groep 6 ook met de leerling) over de ontwikkeling van de leerling. Ouders kunnen naast deze momenten een gesprek aanvragen met de leerkracht om de voortgang te bespreken indien er aanleiding toe bestaat. Een leerkracht kan ook het initiatief nemen tot een (tussen)tijds gesprek.

Mochten wij signaleren dat een leerling meer ondersteuning nodig heeft, dan nemen wij direct contact op met de ouders. In sommige situaties zijn er niet alleen zorgen op school, maar ook thuis. Om tot een goede ondersteuning te komen, is het wenselijk om daar met de ouders in alle openheid, maar ook in vertrouwen over te spreken.

Eens per twee jaar worden alle ouders bevraagd over allerlei zaken ten aanzien van het onderwijs aan hun kind. De uitkomsten worden besproken in het team en met de Medezeggenschapsraad en verwerkt in verbeterplannen. In het voorjaar van 2018 is er een tevredenheidsonderzoek geweest. Het verslag hiervan is via Schoudercom (School - Ouder - Communicatie) kenbaar gemaakt.

3.5 Aanbod

In Tabel 2 staat een overzicht van de methoden die wij gebruiken voor het vormgeven van de basisondersteuning. Alle methoden bieden mogelijkheden voor differentiatie in het lesaanbod (extra stof, basisstof en verrijkingsstof).

Tabel 2. Overzicht van de methoden per vakgebied.

Vakgebieden	Methoden
• Voorbereidend taal/lezen en rekenen groep 1-2	• Schatkist
• Aanvankelijk technisch lezen	• Veilig Leren Lezen KIM versie
• Voortgezet technisch lezen	• Estafette
• Begrijpend lezen	• Beter BijLeren
• Taal	• Taal Actief 4
• Spelling	• Taal Actief 4
• Schrijven	• Pennenstreken
• Rekenen en wiskunde	• Alles telt (pilot Pluspunt 4 in 2018-2019)
• Aardrijkskunde	• Argus Clou
• Geschiedenis	• Argus Clou
• Natuuronderwijs	• Argus Clou
• Engels	• Groove me
• Sociaal-emotionele ontwikkeling	• Geluuskoffer
• Muzikale vorming	• 123ZING
• Creatief aanbod	• In ontwikkeling

3.6 Aanpak voor gedrag

Wij vinden het belangrijk dat onze school een veilige en prettige plaats is voor iedereen. We gaan uit van respect en zorg voor elkaar. Vandaar dat wij aandacht besteden aan de ontwikkeling van sociaal-emotionele vaardigheden via de methode 'De Geluuskoffer', lessen rondom mediawijsheid, ons pestprotocol en eventueel SoVa-training (zie ook bladzijde 10). Daarnaast achten wij een goed pedagogisch-didactisch klimaat van groot belang voor het goed kunnen functioneren van alle leerlingen. Dit pedagogisch-didactisch klimaat heeft vier basiskenmerken:

- Belang van de persoonlijke relaties tussen leerkracht en leerling;
- Het centraal stellen van de onderwijsinhoud, een resultaatgerichte houding en hoge, (realistische) verwachtingen van de leerling;
- Een heldere structuur met duidelijke regels en grenzen in de klas en op school;
- Een heldere curriculum- en lesopbouw.

Via de KOL- en SCOL-observatielijsten, informele observaties, regelmatig contact met ouders en zo nodig onderzoek door een externe specialist, houden we zicht op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen en kunnen we problemen signaleren. Soms blijkt een leerling een ondersteuningsbehoefte te hebben op het vlak van sociale en/of emotionele kennis en vaardigheden. Hierbij kan gedacht worden aan leerlingen met ADHD, faalangst of weerbaarheidsproblematiek. Voor een groot deel van deze problemen hebben de leerkrachten voldoende basiskennis om de leerlingen op een gepaste wijze te begeleiden. Mocht uit evaluaties blijken dat de aanpak van de leerkracht (en/of IB-er) niet afdoende is om de leerling gepast te begeleiden, dan schakelen we de hulp in van eerder

genoemde specialisten: adviseurs Passend Onderwijs vanuit de Consultatiegroep, begeleiders vanuit instellingen zoals Kentalis, specialisten uit ons samenwerkingsverband of specialisten van een externe instelling, zoals Cedin, Accare, GGZ en Jeugdzorg. Bij herhaaldelijk ongewenst gedrag, waarop de interne en externe ondersteuning geen effect heeft, vindt er intensief overleg plaats tussen school en ouders. Een uitkomst van deze overleggen kan zijn dat de leerling overgeplaatst wordt naar een andere school of instelling. In dergelijke situaties volgen we de richtlijnen die staan beschreven in ons schoolveiligheidsplan.

3.7 Leesproblemen en dyslexie

Voor het signaleren van dyslexie en leesproblemen en het opzetten van een effectieve aanpak voor deze problemen, maken wij gebruik van het 'Protocol Leesproblemen en dyslexie' van het Expertisecentrum Nederlands. In dit protocol staat beschreven wat kenmerken zijn van goed aanvankelijk leesonderwijs, hoe we achterstanden in lezen en spellen vroegtijdig kunnen signaleren, wat we kunnen doen bij een vermoeden van dyslexie en hoe we leerlingen effectief kunnen begeleiden. Daarnaast bevat het protocol verschillende werkdocumenten, zoals observatielijsten voor lees- en schrijfgedrag of tekstschemata's ter ondersteuning van het lezen, die we kunnen inzetten bij het signaleren en begeleiden van leesproblemen en dyslexie.

Meer informatie over het 'Protocol Leesproblemen en dyslexie' kunt u [hier](#) vinden.

3.8 Rekenproblemen en dyscalculie

Om leerlingen met rekenproblemen en dyscalculie te signaleren en effectief te ondersteunen, gebruiken wij het 'Protocol Ernstige Reken-Wiskunde problemen en Dyscalculie'. Het protocol geeft richting aan het ontwikkelen van goed rekenwiskunde-onderwijs in het algemeen en het afstemmen van het onderwijs op de ontwikkeling van leerlingen door adviezen omtrent rekenbeleid en zorgbeleid. Het biedt daarnaast praktische handreikingen voor het voorkomen van reken-wiskunde problemen, het signaleren van reken-wiskunde problemen en dyscalculie en het begeleiden van leerlingen door bijvoorbeeld aandacht te schenken aan het handelingsmodel en het drieslagmodel.

Meer informatie over het 'Protocol Ernstige Reken-Wiskunde problemen en Dyscalculie' kunt u [hier](#) vinden.

3.9 Talentontwikkeling (inclusief meer- en/of hoogbegaafdheid)

Leerlingen die meer- en/of hoogbegaafd zijn bieden wij een ingeperkt basisaanbod (compacten) aangevuld met een verrijkingsaanbod. Om meer- en hoogbegaafde leerlingen snel te signaleren maken wij gebruik van informatie vanuit bijvoorbeeld de ouders (via een vragenlijst en gesprekken), de dagopvang, de peuterspeelzaal en/of de vorige school. Aanvullend gebruiken we (Cito-)toetsen en observatielijsten om zicht te krijgen op deze leerlingen. Hierbij zijn we gespitst op leerlingen die

onderpresteren. We gebruiken Cito-toetsen ook om in beeld te krijgen op welk niveau de leerling functioneert. We noemen dit doortoetsen.

Op basis van onze signalering stemmen we het onderwijsaanbod af op de behoefte van de leerling: de leerling slaat overbodige herhalings- en oefenstof over (compacten) en gaat werken in de verrijkingsslijn 'Levelwerk'. Tot en met groep 5 werken de meer- en/of hoogbegaafde leerlingen in de klas aan deze stof en worden zij begeleid door de groepsleerkracht. Per week vindt er een coachingsmoment plaats. Tijdens dit moment wordt er een planning gemaakt, maar wordt ook de ontwikkeling (successen en knelpunten) besproken. Hierbij staan, behalve de inhoud van de verrijkingsstof, de doelen en vaardigheden van SLO centraal. Deze doelen en vaardigheden zijn toegespitst op drie onderdelen:

- Leren Leren: bij het leren leren doet de leerling inzichten op en leert hij/zij vaardigheden die belangrijk zijn voor het verwerven en toepassen van kennis. Een goede werkhouding, werken volgens plan en verschillende manieren van leren zijn hierbij belangrijk.
- Leren Denken: bij het leren denken ontwikkelt de leerling hogere-orde-denkvaardigheden, zoals analyseren, evalueren en creëren en leert hij/zij hierop te reflecteren.
- Leren Leven: bij het leren (voor het) leven krijgt de leerling meer inzicht in zichzelf en ontwikkelt hij/zij kennis en vaardigheden om met anderen om te gaan.

De specialist meer- en hoogbegaafdheid ondersteunt de leerlingen en leerkrachten bij dit proces. In groep 6 en 7 gaan de meer- en hoogbegaafde leerlingen naar de zogenaamde 'Plusklas'. In deze klas krijgen zij twee uur per schoolweek extra begeleiding van onze specialist meer- en hoogbegaafdheid. Ook in de Plusklas wordt er gewerkt aan de SLO-doelen en -vaardigheden. Voor de leerlingen van groep 8 met een VWO-advies zijn we de samenwerking aangegaan met het Esdal College (Voortgezet Onderwijs) in Emmen. Deze leerlingen kunnen gedurende een aantal maanden een middag per week naar het Esdal College voor verrijkingslessen.

In uitzonderlijke gevallen voldoet het compacten en verrijken, zoals hierboven beschreven, niet aan de behoeften van de leerling. Deze leerlingen hebben er baat bij om, naast het compacten en verrijken, óók te versnellen naar een volgende groep. Indien een leerling op alle vakken een ontwikkelingsvoorsprong van een jaar of meer heeft en de leerling niet goed in zijn of haar vel zit in de huidige situatie, dan kan er gekeken worden of er mogelijk versneld moet worden. Hierover gaan ouders, leerkracht, IB-er, specialist meer- en hoogbegaafdheid en locatieleider in gesprek. Ook zal de VersnellingsWenselijkheidsLijst (VWL) van het Centrum voor BegaafdheidsOnderzoek en de Katholieke Universiteit Nijmegen ingevuld worden.

3.10 Ondersteuningsstructuur

Op OBS De Lisdodde proberen we zo snel mogelijk een beeld te krijgen van de leerlingen bij ons op school, zodat we ons onderwijs passend kunnen maken. Dit is nog eens van extra belang bij leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Voor de toelating van leerlingen gebruiken wij een stappenplan waarbij de afstemming tussen ouders en school centraal staat (zie bijlage 1 'Procedure aanmelding'). Dit houdt in dat de directie eerst een gesprek voert met de ouders en daarin de visie van de school en de te doorlopen procedure bespreekt. De ideeën en verwachtingen van de ouders wat betreft de mogelijkheden van de school als het gaat om de zorg en begeleiding van hun kind moet geplaatst worden tegen de reële mogelijkheden van de school. Duidelijkheid hierin is de eerste stap

als het gaat om plaatsing van een leerling met een ondersteuningsbehoefte. Vandaar dat tijdens dit gesprek wederzijdse verwachtingen worden uitgesproken. Vervolgens wordt er informatie bij verschillende instanties, zoals zorginstellingen, medische instanties en dagopvang, opgevraagd en bestudeerd. Ondanks dat wij passend onderwijs aan veel leerlingen kunnen bieden, zijn er wel grenzen. Wij hanteren een aantal criteria om vast te stellen of wij de leerling adequaat kunnen begeleiden:

- De leerbaarheid van de leerling is zodanig, dat het ons reguliere leerstofaanbod helemaal of grotendeels kan verwerken. Wij streven er naar dat bij het verlaten van de basisschool de zorgleerling een minimale gemiddelde beheersing van de leerstof tot eind groep 6 heeft behaald.
- Wij kunnen het maximale uit elke leerling halen.
- Differentiatie van de instructie binnen de groep via verlengde instructie blijft mogelijk.
- De leerling voelt zich veilig en vertrouwd op school.
- De leerling kan zich aan de school- en groepsregels houden en is in staat om zoveel mogelijk zelfstandig te werken.
- Ouders en school kunnen goed samenwerken en volgen binnen hun mogelijkheden elkaars adviezen op.
- Ouders hebben vertrouwen in de school.

Op basis van al deze informatie maken wij de afweging of we de leerling passend onderwijs kunnen bieden. Uiteindelijk wordt er een beslissing over de plaatsing van de leerling genomen en een advies uitgebracht, dat ook met ouders besproken wordt. Bij plaatsing van de leerlingen kunnen we niet altijd overzien of wij tijdens de gehele schoolperiode van de leerling passende ondersteuning kunnen bieden.

Via een gestructureerde manier van werken houden wij zicht op de ontwikkeling van onze leerlingen en passen wij ons onderwijs op hen aan. In Figuur 2 is deze werkwijze schematisch weergegeven. Met het groepsoverzicht heeft de groepsleerkracht een plan gemaakt voor het onderwijs aan de groep. Via observaties en methodegebonden toetsen worden waar nodig aanpassingen gemaakt in de begeleiding van leerlingen. De halfjaarlijkse Cito-toetsen kunnen aanleiding zijn om daarnaast ook aanpassingen te maken in het aanbod aan de hele groep. De groeps- en leerlingbesprekingen bieden de leerkrachten de mogelijkheid om met (gespecialiseerde) collega's een passend onderwijsaanbod op te zetten voor de leerlingen.

Als de ondersteuning vanuit de leerkracht, onderwijsassistent of interne specialist onvoldoende effect heeft, dan schakelen wij externe ondersteuning in. Bij al deze stappen waarbij de ondersteuning van een leerling afwijkt van de groepsaanpak informeren en betrekken wij ouders in een vroeg stadium. Waar nodig zal hen om toestemming voor dergelijke vervolgstappen gevraagd worden.

De IB-er en leerkracht (en eventueel de locatiedirecteur) evalueren minimaal twee keer per jaar of we leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte nog steeds adequaat kunnen begeleiden binnen onze school. Ook hierin worden de hierboven beschreven criteria meegenomen. De evaluaties worden met de ouders besproken. Indien extra interventies onvoldoende resultaat opleveren, dan kan overwogen worden om de leerling te laten doubleren of te versnellen. In sommige gevallen komen wij tot de conclusie dat we een leerling niet langer kunnen begeleiden. Op dat moment zullen wij een

andere, beter passende plaats zoeken. Dat kan ook het speciaal (basis)onderwijs zijn. Ook hierin worden ouders tijdig meegenomen.

Figuur 2. Overzicht ondersteuningsstructuur



3.11 Ondersteuningsvoorzieningen

OBS De Lisdodde beschikt over diverse ondersteuningsvoorzieningen om tegemoet te komen aan individuele ondersteuningsbehoeften. Wij onderzoeken per situatie in hoeverre we aan de specifieke ondersteuningsbehoefte van een leerling kunnen voldoen. Daarbij schakelen wij altijd externe expertise van de Consultatiegroep in. Zo nodig verleggen wij onze vraag naar andere deskundigen. Belangrijk criterium is dat de betreffende leerlingen zich kunnen blijven ontwikkelen. Het stroomschema Openbaar Onderwijs Emmen dient te allen tijde als leidraad. Hieronder beschrijven we per specifieke zorgvraag wat wij als school in ieder geval kunnen bieden.

Meer- en hoogbegaafde leerlingen:

Meer- en hoogbegaafde leerlingen krijgen bij ons op school een aangepast aanbod en nemen vanaf groep 6 deel in de Plusklas. De leerlingen in groep 8 met een VWO-advies gaan een aantal maanden een middag per week voor verrijgingslessen naar het Esdal College in Emmen. Voor een meer uitgebreide beschrijving verwijzen wij graag naar bladzijde 18 en 19 van dit document.

Leerlingen met dyslexie:

We bieden onze leerlingen met dyslexie verschillende ondersteunende voorzieningen. De leerlingen kunnen op de computer software gebruiken die hen auditieve ondersteuning biedt. Deze software leest teksten bijvoorbeeld voor, waarbij de leerling zelf meeleest. Daarnaast bieden we teksten in een ander lettertype of vergroot aan. Bovendien krijgt de leerling meer tijd om een opdracht te maken. Voor het maken van toetsen zorgen wij er eveneens voor dat de tekst voorgelezen wordt of vergroot afgedrukt wordt in een geschikt lettertype. De leerling krijgt meer tijd om de toets te maken of de toets kan in delen afgenomen worden. Bij Cito-toetsafnames volgen wij de richtlijnen van Cito.

Leerlingen met dyscalculie:

Leerlingen met dyscalculie kunnen in het dagelijkse werk desgewenst gebruik maken van aanvullende concrete materialen, zoals een rekenrek, MAB-materiaal (vlakken, staafjes en blokjes) of tafelkaarten om rekenbegrippen en -procedures inzichtelijk te maken. Daarnaast kunnen zij gebruik maken van stappenplannen en een rekenmachine. Bij Cito-toetsafnames volgen wij de richtlijnen van Cito.

Visueel beperkte leerlingen

Voor visueel beperkte leerlingen hebben wij geen specifieke voorzieningen. In voorkomende situaties gaan we onderzoeken of we in voldoende mate tegemoet kunnen komen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Auditief beperkte leerlingen

Voor auditief beperkte leerlingen hebben wij de mogelijkheid gebruik te maken van Solo apparatuur. We krijgen daarbij ondersteuning van een extern deskundige (PENTO) en we kunnen ook de hulp van Kentalis inschakelen. De ondersteuning van Kentalis wordt door de ouders aangevraagd. In voorkomende situaties behoort het aanvragen van een arrangement tot de mogelijkheden. Een arrangement kent echter ook zijn beperkingen. We maken gebruik van de informatiewijzer 'Een leerling in de klas die slecht hoort, waar let u op'.

Spraak-taal problematiek

Voor kinderen met spraak- en/of taalprobleem kunnen wij de ondersteuning van Kentalis inschakelen.

Leerlingen met gedragsproblemen

Voor leerlingen met een (gediagnostiseerd) gedragsprobleem worden prikkelarme werkplekken binnen de klas gecreëerd. Dit doen we bijvoorbeeld door gebruik te maken van een study buddy, of een geluidsbeschermer.

Leerlingen met een motorische hulpvraag

Voor leerlingen met een motorische hulpvraag hebben wij geen specifieke ondersteuning binnen de school.

Fysieke- lichamelijke beperking:

Onze school is toegankelijk voor rolstoelen. We hebben brede toegangsdeuren en een aangepast toilet. Voor de fysieke verzorging van leerlingen hebben we geen ruimte en hulpverlener beschikbaar op school. We gaan er vanuit dat de leerlingen zindelijk zijn als ze naar school gaan.

Syndroom van Down

Voor kinderen met het syndroom van Down onderzoeken per individuele situatie of we tegemoet kunnen komen aan de onderwijsbehoefte en ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Chronisch zieke leerlingen

Voor chronisch zieke leerlingen kunnen wij leren op afstand tot stand brengen. Leerlingen met een chronische ziekte kunnen verder in een rustige omgeving hun medicijnen innemen, maar alleen als zij dit zelf kunnen. De ouders blijven eindverantwoordelijk voor het innemen van de medicijnen door hun kind(eren). De leerkrachten zijn niet bevoegd voor medische handeling en/of het toedienen van medicatie.

3.12 Samenwerking

OBS De Lisdodde werkt op verschillende manieren en met verschillende partners samen:

- Met de collegaschool in het cluster: OBS De Vlonder;
- Locatieleiders en IB-ers binnen het samenwerkingsverband Openbaar Onderwijs Emmen;
- De Consultatiegroep Openbaar Onderwijs Emmen;
- GGD (jeugdverpleegkundige en jeugdarts);
- Instellingen zoals GGZ, Accare, Yorneo en Jeugdzorg Cedin;
- Logopediste;
- Orthopedagoog (Cedin);
- S.M.W. (Schoolmaatschappelijk werk);
- Scholen voor speciaal onderwijs;
- Scholen voor voortgezet onderwijs.

4. Bijlagen

Procedure aanmelding

Stroommodel Besluitvorming plaatsing van een leerling met specifieke behoeften binnen het basisonderwijs

Naam leerling: _____

Geboortedatum: ____ - ____ - ____

Procedure:

Fase 1: Aanmelding

Aanmelding door de ouders bij de directie van de school:

- Gesprek met de ouders
- Toelichting visie van de school (zie SOP)
- Toelichting procedure
- Schriftelijke toestemming van de ouders om informatie bij derden op te vragen

Fase 2: Informatie verzamelen

Gegevens opvragen bij bijvoorbeeld:

- Huidige school
- Onderwijs ondersteunende instanties
- KDC (De Tamboerijn), TPG (De Springplank), Yorneo 0-12, etc.
- Zorginstellingen
- Medische instanties

Fase 3: Informatie bestuderen

Binnengekomen gegevens worden bestudeerd en besproken door directie, intern begeleider en eventueel de adviseur Passend Onderwijs. Er kan besloten worden om het kind te observeren binnen zijn huidige school (voorschoolse opvang).

Fase 4: Inventarisatie

	Onderwijsbehoeften van het kind:	Mogelijkheden van de school:	Belemmeringen van de school:	Inzet externen:
Pedagogisch:				
Didactisch:				
Kennis en vaardigheden van leerkracht:				
Organisatie: (zowel op school- als klassenniveau)				
Gebouwendijk/ Materieel:				
Medeleerlingen:				
Ouders:				

Fase 5: Overwegingen

De school onderzoekt op basis van het bovenstaande schema welke mogelijkheden de school zelf heeft en welke ondersteuningsmogelijkheden geboden kunnen worden en door wie, bijvoorbeeld m.b.t.:

- Gebouw, vervoer (gemeente)
- OPP (Consultatiegroep, SBO, SO)
- Aanvullende formatie
- Ondersteuning qua expertise (Consultatiegroep, S(B)O, jeugdhulpverlening, zorginstellingen, e.d.)

Fase 6: Besluitvorming

De betreffende inventarisatie van de hulpvragen van het kind wordt afgezet tegen het SOP van de school en de mogelijkheden om een passend onderwijsaanbod te realiseren. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met de ondersteuningsmogelijkheden (zowel materieel als immaterieel) die geboden kunnen worden.

Fase 7: Advies*

Gesprek met de ouders waarbij het besluit van de school wordt besproken:

- Bij plaatsing: opstellen van een plan van aanpak met daarbij een overzicht van inzet van middelen, ondersteuning door Consultatiegroep, S(B)O of derden, inzet aanvullende formatie, aanpassingen m.b.t. gebouwen, e.d.
- Voorlopige plaatsing: alleen wanneer er sprake is van een observatieperiode als niet onmiddellijk duidelijk is of plaatsing mogelijk is.
- Bij afwijzing: een inhoudelijke onderbouwing door de school waarom men van mening is dat het kind niet geplaatst kan worden. Deze afwijzing wordt schriftelijk beargumenteerd.

**Bij voorlopige plaatsing of afwijzing, of indien er behoefte is aan een specifiek ondersteuningsarrangement, zal gebruik worden gemaakt van de Handelingsgerichte Indiceringstrajectwijzer (HIT) .*